MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

ONOR. IMHALLEF
ANTON DEPASQUALE

ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI

Seduta tas-26 ta' Mejju, 2006

Appell Civili Numru. 3064/1996/1

The Margarine Import Co. Ltd.

v.

Kontrollur tad-Dwana

Il-Qorti:

Preliminari:

B'citazzjoni pprezentata fit-23 ta' Ottubru 1996, quddiem il-Prim Awla tal-Qorti Civili is-socjeta` attrici ppremettiet illi huma kienu jimportaw f'Malta kwantita ta' "Light Sunflower Spread"; illi hija hallset lill-Kontrollur tad-Dwana s-somom

rispettivament ta’ disat elef disa’ mija u tmienja u disghin lira Maltija (LM9,998) u erbat elef disa’ mija u tmienja u disghin lira (LM4,998), ammonti mitluba lilhom mid-Dipartiment tad-Dwana bhala *levy* pretiza mill-konvenut fuq l-importazzjoni ta’ l-istess oggetti; illi l-*levy* dovut jigi kkalkolat skond kif il-prodott jigi klassifikat taht il-kapitoli tal-*Customs Entry*; illi l-*levy* mitlub mid-dipartiment gie bbazat fuq klassifikazzjoni tal-prodott taht il-Kapitolu Nru HS 1517.10.90.00; illi l-prodott gie klassifikat hazin inkwantu kellu jigi korrettement ikkassifikat bhala li jaqa’ taht il-Kapitolu Nru. 1517.90.99.00; illi kieku gie klassifikat kif suppost ma kien ikun dovut ebda *levy* u ghalhekk is-somma mhallsa mis-socjeta` attrici ma kinitx dovuta; illi l-atturi interpellaw anke ufficjalment b’ittra ta’ Awissu 1996 lid-Dipartiment tad-Dwana diversi drabi sabiex dawn jirrifondu is-somom indebitament imhallsa; illi d-Dipartiment tad-Dwana ma rrifondietx din is-somma; dan premess is-socjeta` attrici talbet li dik il-Qorti:

1) tiddikjara li l-prodott fuq imsemmi importat mis-socjeta` attrici u konsistenti f’zewg konsenji “Light Sunflower Spread” gie klassifikat hazin u dana billi kellu korrettement jigi klassifikat bhala li jaqa’ taht il-Kapitolu Nru 1517. 90.99.00 u mhux taht il-Kapitolu Nru HS 1517. 10.90.00;

2) tiddikjara li s-somma mhallsa mis-socjeta` attrici ma kenitx dovuta minnhom bhala *levy*;

3) tikkundanna konsegwentement lil[l-] konvenut jirrifondi is-somma ta’ erbatax-il elf, tmien mija u sitta u tmenin lira Maltija (LM14,886), indebitament imhallsa kif gie gja spjegat, bl-imghax kummercjali sad-data tal-pagament effettiv.

Bl-ispejjez inkluzi dik ta’ l-ittra ufficjali ta’ Awissu, 1996, u bl-ingunzjoni tal-konvenut ghas-subizzjoni.

B’nota pprezentata fl-14 ta’ Lulju 1997, il-konvenut Kontrollur tad-Dwana eccepixxa:-

1. Illi preliminarjament, ic-citazzjoni tas-socjeta` attrici hija irrita u nulla stante li huwa sommament inkoncepibbli li persuna guridika tippresta ruhha biex

taghti l-gurament taghha. Il-ligi fl-Artikolu 181A(2) tal-Kap. 12, espressament tipprovdi kif skrittura ghandha tinhalef u tali nullita` ma tistax tigi sanata.

2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, it-talbiet kollha tas-socjeta` attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li kienet is-socjeta` stess li ddikjarat il-prodott taht il-klassifika H51517109000. Kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, l-korrettezza tal-klassifikazzjoni maghmula mis-socjeta` giet konfermata fil-mument tar-rilaxx minn ufficjali tal-konvenut u dawn ma rrilevaw l-ebda zball fil-klassifika moghtija.

3. Ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu respinti.

Is-sentenza appellata.

Il-Prim Awla tal-Qorti Civili ddisponiet minn din il-vertenza permezz ta’ sentenza moghtija fit-3 ta’ Ottubru, 2003 billi cahdet l-eccezzjonijiet tal-konvenut u ddikjarat li s-somma mhallsa bhala *levy* mis-socjeta` attrici ma kinitx hekk dovuta in kwantu l-prodott in kwistjoni kien ezenti minn imposizzjoni bhal din; konsegwentement ikkundannat lill-konvenut jirrifondi lura lis-socjeta` attrici s-somma ta’ erbatax-il elf tmien mija u sitta u tmenin lira Maltija (LM14,886) indebitament imhalllsa, bl-interessi kif mitluba, u finalment ordnat li l-ispejjez tal-kawza jibqghu bla taxxa bejn il-kontendenti u dana wara li qalet hekk:
“L-espozittiva tal-fatti li minnhom originat din il-kawza tikkonsisti f'dan:-

“I. Is-socjeta` attrici mportat f’Malta, f’zewg okkazzjonijiet distinti, partiti tal-prodott “Flora Light Sunflower Spread”. Dan bis-sahha ta’ licenzja ta’ importazzjoni datata 29 ta’ Marzu 1995 u lilha rilaxxjata mid-Dipartiment tal-Kummerc (fol. 77). Id-deskrizzjoni ta’ l-oggett fuq din il-licenzja hu dettaljat bhala “Margarine Spread in Tubs”;

“II. L-*invoices* esebiti minn fol. 47 sa fol. 51 u hekk rapprezentanti z-zewg konsenji jiddeskrivu l-prodott importat bhala “Flora Sunflower Spread”;

"III. Meta l-konsenji waslu Malta s-socjeta` attrici mliet is-solitu dokument doganali intestat "Import Declaration" (fol. 46 u fol. 53) fejn fih iddikjarat il-kwalita` tal-merce importata u attribwitilha l-*commodity code* korrispondenti ghaliha, ossija l-klassifika Numru 1517.109000;

"IV. Fuq il-bazi ta' din id-dikjarazzjoni giet imposta l-*levy,* li thallset, u in segwitu s-socjeta` attrici giet provduta bir-"Release Order" (fol. 52 u fol. 76) biex tkun tista' tizdogana l-merce;

"Is-socjeta` attrici, kif rapprezentata mid-direttur taghha, ix-xhud Paul Camilleri, tikkontendi illi filwaqt li hu ammess li t-taxxa mposta u mhallsa saret fuq il-bazi tad-dikjarazzjoni maghmula minnha eppure din l-istess dikjarazzjoni kellha titqies zball genwin stante li x-xorta tal-prodott hekk minnha importat ma kienx dazjabbli;

"Biex tissufraga din il-posizzjoni taghha s-socjeta` attrici ssostni illi:

(a) dik kienet l-ewwel partita li ngiebet minn barra" (fol. 92), li giet importata b'"girja kbira" ghax kienet mghaggla biex timla l-vojt fis-suq lokali (fol. 59);

(b) ma kinitx saret ricerka preventiva dwar il-klassifika tat-tip ta' margarina importata. Dan l-istharrig ghamlitu aktar tard meta gabet interpretazzjoni minghand il-European Union (fol. 93);

(c) l-izball fid-dikjarazzjoni gie skopert ghaliex il-prezz tal-prodott in vista tal-*levy* fuqu ma kienx kompetittiv meta mqabbel ma' prezz ghall-prodott konsimili ta' ditti ohrajn. Biex tovvja ghal din id-disparita` kellha tigi asikurata l-ghajnuna tad-ditta esportatrici, li kkonceditilha *credit*. Kien bis-sahha ta' dan il-*credit* li l-prodott spaccjat fis-suq seta' jkun kompetittiv (fol. 94);

(d) il-klassifika kienet tiddependi mill-*fat content* tal-margarina. Biex tissostanzja dan gew esebiti "entry forms" u dokumenti relatati (fol. 64 sa fol. 69)

relattivi ghall-importazzjonijiet sussegwenti. Senjatament, gie osservat illi l-Flora Sunflower Spread kellu percentwali ta' *fat content* anqas minn sebghin fil-mija (70%) u ghalhekk kellu jkun klassifikat taht HS 1517.909900 u mhux kif erronjament indikat minnha fir-rigward taz-zewg konsenji in diskussjoni;

“Konsegwenti ghat-trovata ta' l-izball is-socjeta` attrici kitbet lill-konvenut biex jirrifondilha lura l-ammont tal-*levy* li gie hekk minnha mhallas fuq dikjarazzjoni zbaljata. Subordinatament taht dan l-aspett hi informatu wkoll illi kien ghad ghandha kampjuni mill-istess konsenja importata ghal finijiet ta' analizi u accertamenti li l-konvenut kien jidhirlu opportun li jaghmel. Ara ittra datata 15 ta' Frar 1996 a fol. 9 tal-process;

“Ir-reazzjoni tal-konvenut ghat-talba li tressqitlu qed tigi hekk rikapitolata:-

(i) Kienet is-socjeta` attrici li ghamlet id-dikjarazzjoni fuq l-appozita formula u t-tariffi gew applikati a tenur ta' din l-istess dikjarazzjoni;

(ii) Ma sar l-ebda zball ghax id-dokumenti juru li dak li gie importat skond l-istess licenzja kien “Margarine Spread in Tubs” (fol. 74);

(iii) It-talba ghar-rifuzjoni saret hames xhur fuq li kienu importati l-konsenji u ghalhekk ma kienx possibbli li wiehed jivverifika xjentifikament il-prodott taz-zewg konsenji, gialadarba hu ma kienx zamm kampjun waqt ir-rilaxx (fol. 75);

(iv) F'kull kaz is-socjeta` attrici ghaddiet certament fuq il-konsumatur l-hlas tal-*levy* biex b'hekk thares il-profitt taghha;

“Huwa pacifiku bejn il-kontendenti illi l-*levy* imhallas gie stabbilit sew ghal dik li hi kwalifikazzjoni tal-merce sew ghall-applikazzjoni ta' l-iskeda tariffarja ta' l-istess *levy* fuq dikjarazzjoni formulata mill-istess socjeta` attrici. Is-socjeta` attrici targomenta illi d-dikjarazzjoni taghha kienet

erronea in kwantu l-merce *de qua* kellha tkun ezenti mill-impost tal-*levy*. Huwa ghal din ir-raguni li bil-prezenti azzjoni qed tippretendi r-ripetizzjoni tal-hlas tal-*levy* li sar minnha fir-rigward taz-zewg konsenji partikolari;

"Huwa innegabbli bhala materja ta' dritt illi "kull hlas jissoponi dejn, u dak li jithallas bla ma jkollu jinghata, jista' jintalab lura" (Artikolu 1147 (1), Kodici Civili). Izda biex ir-radd tal-hlas mhux misthoqq jista` jintalab lura jehtieg li dak il-hlas ikun sar bi zball (**Romeo Fleri v. John B. Mifsud et**, Prim' Awla Qorti Civili, 24 ta' Novembru 1948 a Vol. XXXIII P II p 332). "Il-pagament hu maghmul bi zball meta jsir fl-opinjoni zbaljata li tkun qeghda tigi ezegwita obbligazzjoni, minghajr distinzjoni bejn zball ta' fatt u zball ta' dritt, sakemm l-izball ta' dritt ikun il-kawza unika jew principali tal-pagament u l-haga ma tkunx dovuta lanqas ghall-obbligazzjoni naturali" – "**Maria Grech v. Filippo Abela",** Prim Awla, Qorti Civili, 11 ta' April, 1961;

"Issa mill-qari ta' l-Artikolu 1022 (1) "hu evidenti li l-fondament ta' l-azzjoni ta' l-*indebiti solutio* huwa f'min ikun hallas; liema zball ma ghandux japprofitta minnu min ikun irceva l-hlas skond il-massma ta' gustizzja naturali "*jure naturae aequum est neminem cum alterius detrimento fieri locupletiorem*" (*De Regulis Juris, L.206*) – "**Alfred Tonna et v. Carmela Bugeja et**", Appell Civili, 8 ta' Frar 1957.

"Naturalment, din l-ahhar citata sentenza ssoktat tippuntwalizza illi "jekk ma ssirx il-prova ta' dak l-izball fis-*solvens*, u b'mod specjali jekk issir il-prova li dak is-*solvens* kien jaf bic-cirkostanzi li minhabba fihom hu ma kienx tenut ghal hlas, allura ma ghandux id-dritt ghar-ripetizzjoni ta' dak li hallas ghaliex '*indebitum solutum sciens non recte repetit'.* F'dan il-kaz minn ikun hallas ma jkollux raguni jilmenta, u '*imputet sibi*' jekk kellu xi dannu";

"Riportat dan it-taghlim ghal kaz taghna din il-Qorti ssib li l-ispjegazzjoni supplita mir-rapprezentant tas-socjeta` attrici hi, kollox ma kollox, possibbli, specjalment mehud rigward ghal fatt illi din kienet l-ewwel importazzjoni tas-socjeta` attrici tax-xorta ta' prodott migjub minnha. Dan

konsiderat ukoll, fic-cirkostanzi maghrufa u zvarjati tal-hajja fil-kamp tal-kummerc, tal-ghaggla, x'aktarx frenetika, biex tilhaq tfittex tispaccja l-prodott fis-suq. Il-Qorti ghalhekk taccetta bhala plawsibbli l-fatt ta' l-izball taghha fid-dikjarazzjoni u fuq kollox li f'dak il-mument is-socjeta` attrici ma kinitx konsapevoli tal-fatt li l-merce partikolari kienet ezenti mill-hlas tal-*levy*. F'dan il-kuntest il-Qorti ma ghandhiex ghax ma temminx ix-xhieda ta' Paul Camilleri illi l-informazzjoni ossia interpretazzjoni dwar il-klassifikazzjoni tat-tip ta' prodott giet ottenuta in segwitu ghad-dikjarazzjoni zbaljata maghmula u l-hlas tal-*levy* li kien lahaq sar. Dan, aktar u aktar, meta hu sahansitra rikonoxxut mill-istess konvenut l-ezistenza ta' veduti, opinjonijiet u kriterji diversi fuq is-suggett;

"Jirrizulta bhala fatt illi s-socjeta` attrici kienet debitament informat lill-konvenut illi hi kien ghad kellha kampjuni tal-prodott li fuqu l-konvenut seta' jikkonduci t-testijiet analitici opportuni. Dan bl-iskop li jigi anke minnu determinat illi t-tip ta' prodott hawn trattat kien jaqa' taht il-klassi l-wahda, dik ritenuta mis-socjeta` attrici li kellha tkun applikabbli, u mhux taht il-klassi, minnha zbaljatament indikata;

"Ghal din il-proposta l-konvenut mhux biss baqa' passiv izda qed jippretendi wkoll bhala linja difensjonali illi l-prodott li dwaru s-socjeta` attrici qed titlob il-hlas lura tal-*levy* ma huwiex disponibbli ghall-analizi. Fl-ambitu tal-fatti maghrufa, kif fuq esposti, il-Qorti ssib li din hi difiza pjuttost dghajfa u nieqsa minn gustifikazzjoni. Dan mhux biss in raguni ghall-fatt illi l-kampjuni kienu disponibbli izda, ukoll, ghax, kuntrarjament ta' dak ritenut mill-konvenut f'paragrafu 4 ta' l-Affidavit tieghu (fol. 74) l-*invoices* jispecifikaw bhala "Flora Extra Light Sunflower Spread";

"Din l-informazzjoni kienet ben cara. Del resto lanqas ma kellu awtomatikament jigi mfisser jew arguwit illi l-fatt li hemm il-licenzja ta' importazzjoni kif ukoll l-Import Declarations isemmu "Flora Margarine in Tubs" dan *per se* kellu jeskludi l-fatt li si trattava tal-prodott specifikat fl-*invoices*, liema prodott, kif ulterjorment stabbilit

f'importazzjonijiet ohra, kien jikkwalifika ghall-ezenzjoni mill-hlas tal-*levy*;

"Fil-verita`, biex jinghad kollox, il-Qorti ma ssibx raguni valida biex tahseb, bhall-konvenut, illi l-qaghda tas-socjeta` attrici hi fondata fuq spekulazzjoni jew abbuz mill-hekk definit "ugwaljanza ta' l-armi". Dan kemm in bazi ghall-konsiderazzjonijiet gja esposti kif ukoll ghall-fatt illi ghandha il-konfort ta' l-esperjenza komuni li tirrikonoxxi dan it-tip ta' margerina ghandu ferm inqas elementi grassi minn ohrajn. Del resto, kif gja inghad, dan gie hekk kontrollat mill-analista tad-dipartiment tal-konvenut li esprima l-fehma illi s-*sample* minnu ezaminat kien jaqa' taht il-klassi ta' prodotti li ma humiex dazjabbli;

"Fir-rigward ta' din l-istess analisi l-konvenut jargomenta illi l-analista "mkien ma ddikjara li r-rizultat ta' l-analizi tieghu kien tali li ebda persuna ragjonevoli ma seta' ma jaqbilx mieghu". Fl-istess hin isostni illi l-istess analista "ma dahal xejn fil-kwestjoni dwar jekk it-tariffa kinitx thalli lok ghall-interpretazzjonijiet ohra – differenti pero` ukoll logici. Jissokta jafferma illi l-analista mkien ma dahal fid-definizzjoni ta' x'inhu klassifkabbli bhala *fat content* li hija wkoll kwestjoni li fuqha jista' jkun hemm divergenzi. Dejjem skond il-konvenut, fuq l-awtorita` ta' decizjoni Ingliza, il-materja kellha tigi interpretata bl-adozzjoni ta' dak maghruf bhala "purposive approach" li tfittex li taghti effett "to the true purpose of legislation";

"Issa fuq din il-kwestjoni tal-kuncett interprettativ tal-materja, minn dak kaptat f'xi sentenzi, jidher li kien hemm zmien fejn l-interpretazzjoni tal-ligijiet fiskali kienet x'aktarx illi fid-dubju l-ligi ghandha tigi interpretata favur il-kontribwent. ("**Brigadiere Generale Harry Simonds de Brett nomine v. James Turner nomine**", Prim Awla, Qort Civili, 31 ta' Marzu 1933);

"Din l-istess sentenza giet revokata fl-Appell (16 ta' Frar 1934 a **Vol. XXVIII P I p 523**) billi gie rilevat illi din l-interpretazzjoni la ghandha tkun favur jew kontra l-kontribwent, u lanqas favur jew kontra l-erarju, imma l-ligijiet tributarji ghandhom jigu interpretati skond ir-regoli

soliti u normali ta’ l-ermenewtika grammatikali u logika. (**“Farrugia v. Agius”**, Prim Awla, Qorti Civili, 9 ta’ April 1949; **Albert Mizzi nomine v. Anthony Camilleri nomine”**, Appell, Sede Inferjuri, 3 ta’ Gunju 1961). Incidentalment, din l-ahhar imsemmija sentenza kienet ukoll titratta minn margerina li kienet “duty free”. Fiha wkoll intalbet ir-rifusjoni tad-dazju mhallas meta ma kienx impost mil-ligi.

“Ma jistax ikun dubitat illi “avvolja l-kelma tal-legislatur tkun cara huwa lecitu li ligi [recte: tigi] ezaminata r-*ratio legis* biex tittiehed interpretazzjoni aktar preciza” (**Vol. XXXIII P I p 103)**, u certament ukoll dik l-aktar attinenti ghall-volonta` tal-legislatur. Hemm qbil ghalhekk mal-hsieb li ghandha tigi mfittxija t-tifsira “*which seeks to give effect to the true purpose of legislation”.* B’dan in mira u lejn dan l-iskop li giet stradata l-indagini f’din il-kawza u l-partijiet ghamlu l-provi taghhom fil-kors tat-trattazzjoni taghha;

“Fil-kaz hawn prospettat jidher ben ovvju illi l-legislatur ried jiddistingwi bejn tip ta’ margerina li ghandu certu percentwali ta’ xaham u tip iehor ta’ l-istess generu ta’ prodott li ma kellux dik il-percentwali. Kienet proprju din id-distinzjoni u l-kollokazzjoni differenti taz-zewg tipi tal-prodott li ggwidat lill-partijiet biex b’responsabilita` jfittxu mit-test ta’ l-iskeda l-interpretazzjoni l-aktar idonea;

“Il-kuntrast bejniethom jikkonsisti filli filwaqt li s-socjeta` attrici trid li l-prodott taghha jirrientra taht il-vuci li tikklassifikah bhala ezenti mid-dazju, invece, il-konvenut isostni li ghandu jidhol fil-kategorija tal-prodotti suggetti ghal *levy* ta’ 25 centezmi il-kilo;

“Fil-fehma tal-Qorti l-vera kwestjoni ma tidhirx li hi dik semplicistika “fejn ikun hemm differenzi bejn il-partijiet dwar liema paragrafu tat-tariffa ghandu japplika”. Is-soluzzjoni tal-kaz titlob li jigi determinat jekk il-prodott kellux, jew le, il-percentwali tax-xaham jew *fat content* skond il-klassifika tieghu;

“Certament din il-Qorti taqbel mal-veduta espressa mill-konvenut illi kien obbligu tas-socjeta` attrici li tassikura li l-prodott jigi klassifika taht il-kategorija applikabbli. Dan, del resto, lanqas ma hu negat mir-rapprezentant ta’ l-istess socjeta` attrici.

“Eppure filwaqt li tikkonkorda f’dan mal-konvenut, din il-Qorti ma tifhimx kif dan il-fatt *per se* ghandu jkun raguni bastanti biex jeghleb ir-realta` li l-prodott ma kienx jikkorrispondi ghall-kategorija maghzula zbaljatament. Dan certament, fil-fehma ta’ din il-Qorti, ma jikkrejax *ut sic* l-interpretazzjoni u l-fatt wahdu tad-dikjarazzjoni, *multo magis,* imbaghad, wahda zbaljata, la jaghmel il-materja ezaminata korrispondenti ghas-sens interpretattiv korrett u lanqas aspiranti ghall-oghla sens ta' gustizzja;

“Kif taraha din il-Qorti, ankorke s-socjeta` attrici ghamlet zball inizzjali fid-dikjarazzjoni minnha redatta, il-bon sens, ir-raguni u l-gustizzja sostanzjali kellhom imbaghad jissarrfu billi l-konvenut jaghti l-opportunita` li tigi ricerkata l-verita` fl-allegazzjoni sostenuta mis-socjeta` attrici billi tikkontrolla l-*fat content* tal-prodott. Opportunita` din li saritilha bl-invit kontenut proprju fl-ewwel missiva tal-20 ta’ Ottubru 1995 (fol. 6), ripetut fl-ittra sussegwenti tal-15 ta’ Frar 1996 (fol. 9), fejn giet imgharrfa illi “*product samples can be made available for your analysis.*” Dan certament, kieku akkolt, kien jikkjarifika l-qaghda u jevita l-oggezzjoni principali ghat-talba ghar-rifuzjoni;

“Il-Qorti, imbaghad, taghmel ukoll din l-osservazzjoni agguntiva. Jekk il-konvenut kellu xi dubju li l-analista tieghu ma approfondiex sufficjentement l-analisi tieghu, jew li dan seta’ qaghad fuq dak dikjarat fuq il-*label* tal-prodott, kien messu pproducieh bhala xhud u mhux jistrieh fuq argomentazzjoni filosofika-guridika li fir-realta` ta’ l-atti ma ssib l-ebda riskontru. Il-prudenza u l-ghaqal kienu certament fic-cirkostanzi jezigu li dan isir u l-analista jigi prodott biex jixhed dwar l-analisi kondotta minnu. dan ma sarx u allura l-Qorti jkollha toqghod fuq l-attijiet u l-provi tal-kawza u r-ragonament indott minn dawn l-istess atti u provi;

"Issa l-konvenut issolleva wkoll il-kwestjoni tal-gustizzja fir-rigward tal-konsumatur li kellu jhallas bil-gholi ghall-prodott *de qua*. Skond il-Qorti dan il-punt gie pero` spjegat b'mod plawsibbli mix-xhud Paul Camilleri. Kontro-ezaminat, huwa jippreciza kif is-socjeta` tieghu ma kinitx in grad li tikkompeti fis-suq ma' prodotti konsimili ta' margerina li kienu qed jigi spaccati bi prezz orhos. Dan presumibilment ghar-raguni li fuq taghhom ma kien hemm impost ebda *levy*. Kien ghalhekk li ntalbet l-assistenza ta' l-ispedizzjonjier tal-prodott li accetta li jakkordalha *credit* b'mod li, imbaghad, il-prodott seta' jkun kompetittiv fis-suq;"

L-appell tal-Kontrollur tad-Dwana.

Il-Kontrollur tad-Dwana hassu aggravat bis-sentenza fuq riportata u b'rikors ipprezentat fl-20 ta' Ottubru 2003, talab li, ghar-ragunijiet hemm moghtija, dina l-Qorti joghgobha thassar u tirrevoka s-sentenza appellata tat-3 ta' Ottubru 2003 u minflok tichad it-talbiet tas-socjeta` attrici bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra taghha.

Is-socjeta` attrici appellata intavolat risposta fit-23 ta' Marzu, 2004 fejn talbet li, ghar-ragunijiet hemm moghtija, l-appell tal-Kontrollur tad-Dwana jigi michud u s-sentenza appellata kkonfermata bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra tieghu.

L-aggravji ta' l-appellant Kontrollur tad-Dwana.

Il-Kontrollur tad-Dwana ressaq diversi aggravji, xi whud minnhom ripetittivi, kontra s-sentenza appellata. Dawn ser jigu kunsidrati b'mod riassuntiv u, sa fejn hu possibbli, fl-istess ordni li fihom tqajjmu.

1. **L-ewwel Qorti ma ddecidietx il-kawza skond it-talbiet izda spostat l-assi tal-kawza billi minflok ma ezaminat jekk dak li gie allegat fit-talbiet giex fil-fatt pruvat, injorat it-talbiet u ddecidiet il-kawza abbazi ta' kawzali differenti.**

Qed jigi sottomess f'dan ir-rigward li t-talbiet u l-premessi tac-citazzjoni kienu bbazati fuq l-allegazzjoni illi l-appellant kien ikklassifika hazin il-prodott in kwistjoni u li huwa ghalhekk kien ghamel talba llegali ghall-hlas ta' *levy* li fil-fatt ma kienx dovut. Din il-Qorti wara li ezaminat sew kemm il-premessi fic-citazzjoni kif ukoll it-talbiet hemm kontenuti ma tistax tikkondividi s-sottomissjoni tal-appellant. Infatti minn imkien ma jirrizulta fic-citazzjoni promotrici li kien qed jigi allegat illi kien il-Kontrollur tad-Dwana responsabbli ghall-klassifikazzjoni zbaljata tal-prodott importat. Kull ma jista` jigi desunt mill-mod kif tinsab redatta c-citazzjoni hu li d-dazju impost fuq l-imsemmi prodott gie hekk impost minhabba li giet uzata klassifikazzjoni zbaljata in kwantu jekk kellha tigi adottata dik korretta ghall-prodott *de quo*, ma kien ikun hemm ebda impost fuq il-prodott. B'dan il-mod is-socjeta` attrici kienet qed tinkwadra l-azzjoni taghha fit-termini tal-*indebiti solutio* kif sewwa fehmet l-ewwel Qorti li korrettemant iddecidiet il-kawza fuq din il-kawzali. Dan l-aggravju ghalhekk ma jidhirx gustifikat.

2. **Fit-tieni lok qed tigi eccepita l-preskrizzjoni ta' l-azzjoni ta' sitt xhur a tenur ta' l-Artikolu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.**

F'dan ir-rigward, u kif sewwa gie rilevat mis-socjeta` attrici appellata, meta sehh il-fatt lamentat l-Artikolu 469A kien ghadu ma dahalx *in vigore* billi fil-waqt li l-merkanzija giet importata f'Mejju 1995 l-artikolu imsemmi dahal fis-sehh fl-1 ta' Ottubru, 1995. Barra minn hekk u kif sewwa gie rilevat mis-socjeta` attrici appellata, l-azzjoni ezercitata hija dik ta' *indebiti solutio* u ghalhekk it-terminu ta' dekadenza kkwotat mill-appellant zgur mhux applikabbli. Dan l-aggravju ukoll ghalhekk qed jigi respint.

3. **Dwar il-kredibilita` tax-xhud Paul Camilleri.**

Gie rilevat fir-rikors ta' l-appell li l-ewwel Qorti strahet hafna fuq dak li xehed Paul Camilleri, direttur tas-socjeta` attrici. F'dan ir-rigward gie sottomess li din ix-xiehda mhux ta' minn joqghod fuqha billi hemm fiha affarijiet kontra xulxin. Bhala ezempju ssemma' li ghalkemm f'certa parti

mix-xiehda tieghu dan Paul Camilleri kien qal li l-izball kien sar minhabba "*ghaggla kbira biex is-socjeta` attrici timla' vojt li kien hemm fis-suq lokali*", f'parti ohra tax-xiehda tieghu jghid li minhabba l-*levy* impost is-socjeta` attrici ma setghetx tikkompeti fis-suq. Il-mistoqsija li jaghmel il-konvenut appellant hija fis-sens li kif seta' kien hemm problemi ta' kompetizzjoni jekk, allegatament, bil-vojt li kien hemm fis-suq ma kienx hemm prodott iehor konsimili? B'dan il-konvenut appellant jrid jaghti l-impressjoni li x-xiehda ta' Paul Camilleri kellha tiftiehem li d-decizjoni sabiex jigi importat il-prodott ittiehdet billi ma kien hemm ebda prodott iehor ta' l-istess generu fuq is-suq lokali, biss minn qari tax-xiehda tieghu ma jirrizultax li l-vojt fis-suq imsemmi kien wiehed totali u ghalhekk is-sottomissjoni ta' l-appellant hija gratuwita u ma tistax tinghata ebda forza u kwindi dan l-aggravju qed jigi respint.

4. **Illi l-ewwel Qorti fl-analizi taghha tal-fatti kkonfondiet il-bdil tal-pozizzjoni tas-socjeta` attrici dwar il-klassifika tal-prodott ma' l-izball.**

Qed jigi sottomess korrettement mill-konvenut appellant li l-azzjoni ta' l-indebitu ma tistax tirnexxi jekk ma jkunx gie kommess zball, u li bhala fatt ma kien gie kommess ebda zball. Izda wara li hadet konjizzjoni tal-provi prodotti din il-Qorti ma tistax tikkondividi s-sottomissjoni ta' l-appellant billi mill-atti processwali jirrizulta bl-aktar mod car li fil-mument li saret l-"*entry declaration*" is-socjeta` appellata kienet certament ikkommettiet zball dwar il-klassifikazzjoni li kellha tigi adottata, u huwa <u>dan</u> il-mument li huwa relevanti ghall-fini tal-azzjoni intentata mis-socjeta` attrici. Fl-atteggjament tas-socjeta` attrici, wara li ntebhet bl-izball, din il-Qorti ma tara ebda analogija ma dak li l-appellant isejjah "bdil ta' posizzjoni". L-izball gie maghruf xi zmien wara li dahlet il-merkanzija u s-socjeta` attrici immedjatament gabet dan il-fatt a konjizzjoni tal-istess appellant li, del resto, kien qed jikklassifika merkanzija identika importata sussegwentement mis-socjeta` attrici b'mod li ma kellha tkun soggetta ghal ebda dazju.

5. Ma kinitx korretta l-ewwel Qorti meta kkritikat u tat tort lill-esponent (appellant) talli ma accettax illi jezamina l-'kampjuni' illi s-socjeta` attrici qaltlu li kienu a disposizzjoni tieghu.

Qed jigi sottomess li kemm-il darba l-Kontrollur tad-Dwana accetta li jezamina kampjun li gie offrut hames xhur wara li dahal il-prodott kienet tinholoq incertezza rigward id-dhul li d-Dwana taghmel ghall-Istat u jinfetah bieb ghall-kapricc, ghall-abbuz u ghall-korruzzjoni.

Jirrizulta li meta s-socjeta` attrici appellata ndunat bl-izball li kien sar dina offriet lid-Dwana kampjun ta' dak l-istess prodott sabiex jsiru l-verifiki mehtiega pero` minn imkien ma jirrizulta li gie kontestat li l-kampjun li gie offrut, anke xi xhur wara li kien dahal Malta l-prodott, kien parti mill-konsenji mertu tal-kawza. Dan apparti l-fatt li l-konsenji sussegwenti importati mis-socjeta` attrici u li fuqhom ma ntalab ebda hlas ta' dazju, kienu tal-istess prodott bhal dak li fuqu kien erroneament gie impost id-dazju. Fl-assenza ta' prova kontrarja li l-kampjun offrut ma kienx mill-konsenja in kwistjoni u in vista ta' importazzjoni ta' konsenji identici, l-atteggjament tal-Kontrollur tad-Dwana kellu jkun differenti u kien ghalhekk li l-ewwel Qorti ghamlet l-osservazzjonijiet li llum l-appellant qed jilmenta minnhom.

Ghall-fini ta' dawn il-proceduri huwa rrilevanti meta "jiskaturixxi" l-obbligu ghal hlas tad-dazju u ma jiggova xejn lill-appellant l-fatt li d-dazju gie impost fuq dikjarazzjoni maghmula mill-istess importatur billi l-azzjoni ta' *indebiti solutio* hija intiza proprju biex tikkoregi dak l-izball inizjali.

Dan l-aggravju ghalhekk ma hux gustifikat.

6. **Illi s-sentenza appellata ma aderitx ruhha ghar-regola illi f'kawza ghar-repetizzjoni ta' indebitu huwa l-attur illi jrid jipprova (a) il-pagament, (b) in nuqqas ta' causa u (c) l-izball.**

Qed jigi sottomess illi l-attur f'din il-kawza kellu jressaq il-prova li l-prodott importat minnu fiz-zewg importazzjonijiet in kwistjoni fil-fatt kellu ezatt l-istess kompozizzjoni tal-prodotti importati minnu sussegwentement u illi l-unika klassifika li setghet tinghata lil dawk il-prodotti kienet dik li tahtha ma tithallasx imposta.

B'referenza ghal dan l-aggravju fl-ewwel lok issir referenza ghas-sentenza appellata fit-totalita` taghha minn fejn jirrizulta li l-ewwel Qorti kienet pjenament sodisfatta li tali prova kienet saret. Inoltre issir referenza ghax-xiehda, mhux kontradetta ta' Paul Camilleri, direttur tas-socjeta` attrici, meta fl-affidavit tieghu a fol. 44 – 45 tal-process jghid hekk:
"*Mill-1995 'l hawn dahhalna regolarment f'Malta diversi kunsinni ohra tal-prodotti in kwistjoni. Dawn il-prodotti gew klassifikati taht 1517. 909900 u ma hallasna l-ebda levy fuqhom. Id-dipartiment tad-dwana qatt ma oggezzjona ghal dawn id-dikjarazzjonijiet sussegwenti. Ghalhekk illum il-gurnata jien inhoss li l-Kontrollur tad-Dwana qieghed jaccetta li din hi d-dikjarazzjoni korretta ghal dawn il-prodotti.*"

Minn dan jidher li dan l-aggravju mhux gustifikat.

7. **L-applikazzjoni ta' l-Artikolu 20A tal-Att dwar id-Dazju tal-Importazzjoni.**

L-artikolu in kwistjoni jeskludi r-rikors ghall-argumenti dwar l-indebitu billi jaghmel deroga specifika ghall-indebitu meta d-dazju mhallas ikun hekk gie mitlub wara dikjarazzjoni maghmula mill-importatur lill-Kontrollur billi jinghad li tali dazju "*shall be deemed to have been properly paid and to have been due and shall not be refundable.*" Ir-risposta ghal dan l-aggravju tistrieh fuq is-semplici fatt li l-artikolu in kwistjoni, li mhux wiehed interpretattiv izda li jeskludi totalment l-applikazzjoni ta' artikoli li kienu japplikaw fiz-zmien meta sehh il-kaz, dahal fis-sehh fis-sena 2001 u cioe` snin wara li ddahhlu l-kunsinni in kwistjoni u li giet ipprezentata l-kawza odjerna. Dan l-aggravju ghalhekk qieghed jigi michud.

Ghar-ragunijiet fuq moghtija l-appell tal-Kontrollur tad-Dwana qed jigi michud u s-sentenza appellata kkonfermata bl-ispejjez kontra l-istess Kontrollur tad-Dwana.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------